

Mat

Chapter 4

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ
Lajeng ingkang Yésus kabeta dhateng - ara-ara-samun déning -
[G5119](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0321](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2048](#) [G5259](#) [G3588](#)
Πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
Roh dipuncoba déning - Iblis.
[G4151](#) [G3985](#) [G5259](#) [G3588](#) [G1228](#)

| Sawuse mangkono Gusti Yesus katuntun dening Roh menyang ing ara-ara samun supaya kagodha dening Iblis.

2 καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ τεσσαράκοντα, νύκτας
Lan sasampunipun-siyam dinten sekawan-dasa lan sekawan-dasa dalu
[G2532](#) [G3522](#) [G2250](#) [G5062](#) [G2532](#) [G5062](#) [G3571](#)
ὕστερον ἐπέινασεν.
sabibaripun luwe.
[G5305](#) [G3983](#)

| Salebare siyam patang puluh dina patang puluh bengi, wekasan kerapan.

3 καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων, εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Υἱὸς
Lan nyelèk ingkang nyoba, matur Piyambakipun, Manawi Putranipun
[G2532](#) [G4334](#) [G3588](#) [G3985](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1487](#) [G5207](#)
εἶ τοῦ Θεοῦ, εἶπέ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι
Panjenengan - Gusti-Allah, ngendikakaken, supados - séla-séla punika roti
[G1510](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3004](#) [G2443](#) [G3588](#) [G3037](#) [G3778](#) [G0740](#)
γένωνται.
dados.
[G1096](#)

| Juru panggodha banjur sowan ing ngarsane sarta munjuk mangkene: "Manawi Panjenengan Putraning Allah, sumangga sela-sela punika Panjenengan sabdakaken dados roti."

4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν, Γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτω
Piyambakipun ugi mangsuli, ngendika, Sampun-kaserat, Mboten saking roti
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G1125](#) [G3756](#) [G1909](#) [G0740](#)
μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
piyambak gesang ingkang manungsa, nanging saking saben pangandikanipun
[G3441](#) [G2198](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0235](#) [G1909](#) [G3956](#) [G4487](#)
ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.
ingkang-medal saking tutukipun Gusti-Allah.
[G1607](#) [G1223](#) [G4750](#) [G2316](#)

| Nanging Gusti Yesus paring wangsulan, pangandikane: "Ana tulisan mangkene: Uripe manungsa iku ora mung saka roti bae, nanging saka sakabehing sabda kang miyos saka ing lesaning Allah."

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
 Lajeng bekta Piyambakipun ingkang Iblis dhateng - suci kutha,
[G5119](#) [G3880](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0040](#) [G4172](#)

καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ,
 lan mandhegaken Piyambakipun wonten-ing - ndhuwur-payonipun - Bait-Suci,
[G2532](#) [G2476](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4419](#) [G3588](#) [G2411](#)

Iblis tumuli nggawa Gusti Yesus menyang ing kutha Suci lan dijumenengake ana ing dhuwur payone Padaleman Suci,

6 καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε
 lan matur Piyambakipun, Manawi Putranipun Panjenengan - Gusti-Allah, bucal
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1487](#) [G5207](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0906](#)

σεαυτὸν κάτω: γέγραπται γὰρ, ὅτι Τοῖς
 Panjenengan-piyambak mangandhap: sampun-kaserat amargi, bilih Dhateng
[G4572](#) [G2736](#) [G1125](#) [G1063](#) [G3754](#) [G3588](#)

ἀγγέλους αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ
 malaékat-malaékatipun Piyambakipun badhé-ndhawuhi bab Panjenengan, lan wonten-ing
[G0032](#) [G0846](#) [G1781](#) [G4012](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1909](#)

χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψης πρὸς λίθον
 astanipun badhé-nganggkat Panjenengan, supados- mboten kesandhung wonten-ing séla
[G5495](#) [G0142](#) [G4771](#) [G3361](#) [G4219](#) [G4350](#) [G4314](#) [G3037](#)

τὸν πόδα σου.
 - sampyanipun Panjenengan.
[G3588](#) [G4228](#) [G4771](#)

banjur munjuk mangkene: "Manawi Panjenengan Putraning Allah, sumangga kula aturi anjlog mangandhap, awit wonten seratan makaten: Pangeran bakal ndhawuhi para malaekate tumrap sira, sarta sira bakal ditadhahi ing tangane, supaya sikilira aja nganti kesandhung ing watu."

7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις
 Ngendika piyambakipun ingkang Yésus, Malih sampun-kaserat, Sampun nyoba
[G5346](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3825](#) [G1125](#) [G3756](#) [G1598](#)

Κύριον τὸν Θεόν σου.
 Gustinipun ingkang Gusti-Allah panjenengan.
[G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4771](#)

Pangandikane Gusti Yesus: "Ana maneh tulisan mangkene: Sira aja nyoba Pangeran Allahira."

8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
 Malih bekta Piyambakipun ingkang Iblis dhateng redi inggil sanget,
[G3825](#) [G3880](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G1519](#) [G3735](#) [G5308](#) [G3029](#)

καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν
 lan nedahaken Piyambakipun sedaya - karajan-karajan - jagad lan -
[G2532](#) [G1166](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2889](#) [G2532](#) [G3588](#)

δόξαν αὐτῶν,
 kamulyanipun piyambakipun,
[G1391](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur digawa Iblis maneh munggah ing gunung kang dhuwur banget lan diaturi mirsani sakehe krajan ing donya dalasan kamulyane,

9 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ταυτά σοι πάντα δώσω,
lan matur Piyambakipun, Punika-sedaya Panjenengan sedaya badhé-Kula-paringi,
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3778](#) [G4771](#) [G3956](#) [G1325](#)

ἐὰν πεσῶν, προσκυνήσης μοι.
manawi sujud, nyèmbah Kula.
[G1437](#) [G4098](#) [G4352](#) [G1473](#)

| nuli munjuk mangkene: “Punika sadaya badhe kula caosaken dhateng Panjenengan, anggeripun Panjenengan sumungkem sujud dhateng kula.”

10 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, Σατανᾶ; γέγραπται
Lajeng ngendika piyambakipun ingkang Yésus, Tindak, Sétan; sampun-kaserat
[G5119](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5217](#) [G4567](#) [G1125](#)

γάρ, Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ
amargi, Gustinipun ingkang Gusti-Allah panjenengan nyèmbah, lan Piyambakipun
[G1063](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4771](#) [G4352](#) [G2532](#) [G0846](#)

μόνῳ λατρεύσεις.
piyambak ngabekti.
[G3441](#) [G3000](#)

| Ing kono Gusti Yesus banjur ngandika marang Iblis: “Wis, lungaa, setan!” Sabab ana tulisan mangkene: Pangeran Allahira kang kudu sira sembah lan Panjenengane Piyambak kang kudu sira abekteni.”

11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι
Lajeng nilar Piyambakipun ingkang Iblis, lan mangga, malaékat-malaékat
[G5119](#) [G0863](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G2532](#) [G3708](#) [G0032](#)

προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.
nyelèk lan ngladosi Piyambakipun.
[G4334](#) [G2532](#) [G1247](#) [G0846](#)

| Iblis banjur lengser saka ing ngarsane Gusti Yesus; lah ing kono tumuli ana malaekat-malaekat kang padha sowan lan ngladosi Panjenengane.

12 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν:
Mireng ugi bilih Yohanes dipunkunjara, kesah dhateng - Galilea:
[G0191](#) [G1161](#) [G3754](#) [G2491](#) [G3860](#) [G0402](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1056](#)

| Bareng Gusti mireng pawarta, yen nabi Yokanan wus kacepeng, Panjenengane banjur tindak sumingkir menyang ing tanah Galilea,

13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρά, ἐλθὼν, κατώκησεν εἰς Καφαρναοῦμ, τὴν
lan nilar - Nazaret, rawuh, dedalem wonten-ing Kapernaum, ingkang
[G2532](#) [G2641](#) [G3588](#) [G3478](#) [G2064](#) [G2730](#) [G1519](#) [G2584](#) [G3588](#)

παραθαλασσίαν, ἐν ὀρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλίμ,
pinggir-seganten, wonten-ing wewengkon Zebulon lan Naftali,
[G3864](#) [G1722](#) [G3725](#) [G2194](#) [G2532](#) [G3508](#)

| pindhah saka Nasaret lan dedalem ana ing kutha Kapernaum, ing sapinggiring sagara ing laladan tanah Zebulon lan Naftali,

14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥῆθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
supados kaleksanan - ingkang-dipunngendikakaken lantaran Yesaya ingkang
[G2443](#) [G4137](#) [G3588](#) [G2046](#) [G1223](#) [G2268](#) [G3588](#)

προφήτου, λέγοντος,
nabi, matur,
[G4396](#) [G3004](#)

supaya kayektenana kang kaparangandikakake dening Nabi Yesaya mangkene:

- 15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλίμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ
Tanah Zebulon lan tanah Naftali, margi seganten, sabrangan -
[G1093](#) [G2194](#) [G2532](#) [G1093](#) [G3508](#) [G3598](#) [G2281](#) [G4008](#) [G3588](#)

Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἔθνων.
Yordan, Galilea - tiyang-tiyang-bangsa.
[G2446](#) [G1056](#) [G3588](#) [G1484](#)

“Tanah Zebulon lan tanah Naftali, dalam menyang ing sagara, ing sabrange bengawan Yarden, tanah Galilea panggonane bangsa-bangsa liya,

- 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκοτίᾳ, φῶς εἶδεν μέγα,
Ingkang umat ingkang lenggah wonten-ing pepeteng, pepadhang sumerep ageng,
[G3588](#) [G2992](#) [G3588](#) [G2521](#) [G1722](#) [G4653](#) [G5457](#) [G3708](#) [G3173](#)

καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ
lan dhateng-tiyang-ingkang lenggah wonten-ing wewengkon lan wewayangan
[G2532](#) [G3588](#) [G2521](#) [G1722](#) [G5561](#) [G2532](#) [G4639](#)

θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.
séda, pepadhang sumrambah piyambakipun.
[G2288](#) [G5457](#) [G0393](#) [G0846](#)

bangsa kang manggon ing pepeteng, iku wus ndeleng Papadhang kang gedhe, sarta wong kang padha manggon ing tanah kang kalimputan ing wewayangning pati, iku wus kaplethekan Pepadhang.”

- 17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῦσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε,
Wiwit wekdal-punika wiwit ingkang Yésus ngabaraken lan ngendika, Mratobata,
[G0575](#) [G5119](#) [G0756](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2784](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3340](#)

ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
sampun-celak amargi - Kratonipun - swarga.
[G1448](#) [G1063](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Wiwit nalika iku Gusti Yesus nggelarake piwulang, pangandikane: “Padha mratobata, amarga Kratoning Swarga wus cedhak!”

- 18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδεν δύο
Mlampah ugi wonten-ing-pinggir - seganten ing Galilea, sumerep kalih
[G4043](#) [G1161](#) [G3844](#) [G3588](#) [G2281](#) [G3588](#) [G1056](#) [G3708](#) [G1417](#)

ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἄνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
sadhèrèk, Simon ingkang kasebat Petrus, lan Andreas - sadhèrèkipun
[G0080](#) [G4613](#) [G3588](#) [G3004](#) [G4074](#) [G2532](#) [G0406](#) [G3588](#) [G0080](#)

αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν; ἦσαν γὰρ
piyambakipun, nyebar jala dhateng - seganten; punika amargi
[G0846](#) [G0906](#) [G0293](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#) [G1510](#) [G1063](#)

ἀλιεῖς.
nelayan.
[G0231](#)

Nalika Gusti Yesus pinuju tindak urut pinggiring sagara Galilea, mirsa wong loro padha sadulur, yaiku Simon kang karan Petrus karo Andreas sadulure, lagi padha nibakake jala ing sagara, amarga padha dadi juru-amek-iwak.

19 καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
 Lan ngendika piyambakipun, Dhateng sawingkingipun Kula, lan Kula-badhé-damel
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1205](#) [G3694](#) [G1473](#) [G2532](#) [G4160](#)

ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων.
 panjenengan nelayan manungsa.
[G4771](#) [G0231](#) [G0444](#)

Banjur padha didhawuhi: “Ayo, padha melua Aku, kowe padha bakal Dakdadekake juru-amek-wong.”

20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
 Piyambakipun ugi sanalika nilar – jalanipun, ndèrèk Piyambakipun.
[G3588](#) [G1161](#) [G2112](#) [G0863](#) [G3588](#) [G1350](#) [G0190](#) [G0846](#)

Sanalika banjur padha ninggal jalane, ndherekake Gusti Yesus.

21 Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους, δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν
 Lan nglajengaken saking–mriku, sumerep sanès, kalih sadhèrèk, Yakobus ingkang
[G2532](#) [G4260](#) [G1564](#) [G3708](#) [G0243](#) [G1417](#) [G0080](#) [G2385](#) [G3588](#)

τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ
 – Zebedeus, lan Yohanes – sadhèrèkipun piyambakipun, wonten-ing –
[G3588](#) [G2199](#) [G2532](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#)

πλοῖω μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ
 prau sesarengan Zebedeus – ramanipun piyambakipun, ndandosi –
[G4143](#) [G3326](#) [G2199](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G2675](#) [G3588](#)

δίκτυα αὐτῶν; καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.
 jalanipun piyambakipun; lan nimbali piyambakipun.
[G1350](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2564](#) [G0846](#)

Sabanjure nalika tindak saka kono, Panjenengane mirsa wong loro maneh, uga padha sadulur, yaiku Yakobus anake Zebedheus karo Yokanan sadulure, ana ing prau lagi ngrewangi Zebedheus bapakne anggone nyulami jalane, banjur padha ditimbali

22 οἱ δὲ εὐθέως, ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα
 Piyambakipun ugi sanalika, nilar – praunipun lan – ramanipun
[G3588](#) [G1161](#) [G2112](#) [G0863](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#)

αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
 piyambakipun, ndèrèk Piyambakipun.
[G0846](#) [G0190](#) [G0846](#)

Sanalika padha ninggal praune lan bapakne, nuli ndherekake Gusti Yesus.

23 Καὶ περιῆγεν ἐν ὄλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖς
 Lan tindak–mubeng wonten-ing sedaya – Galilea, mulang wonten-ing –
[G2532](#) [G4013](#) [G1722](#) [G3650](#) [G3588](#) [G1056](#) [G1321](#) [G1722](#) [G3588](#)

συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσω τὸ εὐαγγέλιον τῆς
 sinagoge-sinagogenipun piyambakipun, lan ngabaraken – Injil –
[G4864](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2784](#) [G3588](#) [G2098](#) [G3588](#)

βασιλείας, καὶ θεραπέυων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ
 Kratonnipun, lan nyarasaken sedaya sesakit lan sedaya kalesan wonten-ing –
[G0932](#) [G2532](#) [G2323](#) [G3956](#) [G3554](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3119](#) [G1722](#) [G3588](#)

λαῶ.
 umatipun.
[G2992](#)

Gusti Yesus tumuli ndlajahi satlatahe tanah Galilea kabeh, memulang ana ing papan-papan pangibadahe wong kono, sarta nggelarake Injiling Kraton, apadene nyarasake sarupane lelara lan sarupane memala, kang tinemu ing satengahing bangsa kono.

- 24 καὶ ἀπήλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν.
 Lan kawartosaken - pawartosipun piyambakipun dhateng sedaya - Siria.
[G2532](#) [G0565](#) [G3588](#) [G0189](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4947](#)
- καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντα τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις
 Lan masrahaken Piyambakipun sedaya - awon ingkang-nandhang warni-warni
[G2532](#) [G4374](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2560](#) [G2192](#) [G4164](#)
- νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, [καὶ] δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους,
 sesakit lan sangsara dipundera, lan dipunrasuk-setan, lan ayan,
[G3554](#) [G2532](#) [G0931](#) [G4912](#) [G2532](#) [G1139](#) [G2532](#) [G4583](#)
- καὶ παραλυτικούς; καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
 lan lumpuh; lan nyarasaken piyambakipun.
[G2532](#) [G3885](#) [G2532](#) [G2323](#) [G0846](#)

Pawarta bab Panjenengane iku banjur sumebar ing tanah Siria kabeh; sakehe wong, kang nandhang lelara banjur padha disowanake menyang ing ngarsane, kang rupa-rupa lelarane lan sangsarane, wong kasurupan, wong ayan lan wong lumpuh, tumuli padha diwarasake.

- 25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ
 Lan ndèrèk Piyambakipun tiyang-kathah kathéh saking - Galilea lan
[G2532](#) [G0190](#) [G0846](#) [G3793](#) [G4183](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1056](#) [G2532](#)
- Δεκαπόλεως, καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
 Dekapolis, lan Yerusalem lan Yudea, lan sabrangan - Yordan.
[G1179](#) [G2532](#) [G2414](#) [G2532](#) [G2449](#) [G2532](#) [G4008](#) [G3588](#) [G2446](#)

Wong akeh padha gumrudug ndherekake tindake, pinangkane saka ing tanah Galilea, ing Dekapolis, ing Yerusalem lan ing tanah Yudea tuwin ing sabrange bengawan Yarden.